

Samblad

See vapper ellujääja on sammal

1. Miks ei saa samblad kasvada suureks? (2)
  - *Rakukestades puudub ligniin – kestad ei ole tugevad*
  - *Puuduvad sooned – vee liikumine on aeglane, seda ei saa transportida kaugemale*
  -
2. Leidke näituselt Eesti kõige suurem sammal
harilik karusammal
  - 2.1. Miks see liik saab nii pikaks kasvada?
Suhteliselt kiire kasvu ja aeglase lagunemisega

Kasta sammalt!

1. Mängige mängu „Kasta sammalt“ ja jälgige, millised muutused toimuvad sammaldega, kui nendele vett valada. Pange kirja, mida märkasite:
Sammal „liikus“, läks kohevamaks, lehed rullusid lahti, eemaldusid varrest

Igal samblal oma nägu

1. Uurige samblaid luubiga:

Lainjas kaksikhammas – kas sellel samblal on leherood või ei?
On

Harilik palusammal – väga iseloomulikuks tunnuseks on varre värvus, mis värvi on vars?
Pruun, punakas vmt

Veerev kivi ei sammaldu

1. Millega samblad kinnituvad?
risoididega
2. Leidke näituselt erinevaid pindu, kus samblad on kasvama hakanud
Maapind, erinevad kivimid, erinevat liiki elavad ja surnud puud, luu, nahk, kumm, plast

Samblaaed on popp (samblasõbrad, professorid)

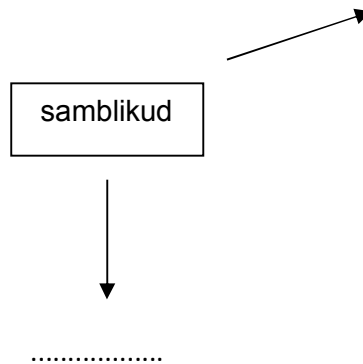
1. Millised „nipid“ on sammaldel vee säilitamiseks?
  - *Lehed paiknevad tihedalt ja üksteise peal*
  - *Risoidvilt ümber varre*
  - *Taimed paiknevad tihedalt – vesi saab koguneda taimedevahelisse ruumi*

Samblikud

Ametid ökosüsteemis

1. Täiendage skeemi samblike osa kohta looduses.

Mullateke kivist; katisevad mulda erosiooni ja kuivamise eest; muudavad lämmastiku taimedele kättesaadavaks; loomadele toiduks: putukad, ämblikud, põhjapõdrad, teod, närilised, ahvid; pesamaterjal lindudele, lendoravale; elupaik ja kamuflaaž putukatele ja ämblikele

Kirev seltskond

1. Uurige puutüvesid ja maapinda ning proovige leida eri kasvuvormiga samblikke. Otsingu tulemuste kontrollimiseks vajutage kirjelduse juures olevat nuppu, leidke nimekirjas nimi ja kirjutage tabelisse

põõsassamblikud	lehtsamblikud	kooriksamblikud
Saare rihms; põdrasamblikud	<i>h.hallsamblik; kilpsamblik</i>	<i>Kärnsamblik; h.jahusamblik</i>

Kordumatuse 1000 põhjust – samblikuained

1. Teadlased kasutavad samblikuaineid liigi määramiseks. Miks on aga neid aineid vaja samblikele?

Kaitsevad tallust; takistavad teiste samblike kasvu; kaitseb vetikat liigse päikesekiirguse eest; reguleerib vetikani jõudvat lainepikkust; teevad kahjutuks toksilisi metalle; aitavad muuta keskkonda soodsamaks – lagundavad kivimeid, lahustavad mineraalaineid; parandavad gaasivahetust

Aeglane kasv, pikk elu

1. Millise eelise annab aeglane kasv samblikele taimede ees?
Saavad kasvada praktiliselt igal pool, lepivad vähesega